

Liikenne- ja viestintäministeriö
Kirjaamo
kirjaamo@mintc.fi

24.8.2012

ASIA Hallituksen esitys eduskunnalle ajoneuvojen katsastus- ja yksittäishyväksyntätehtävien järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

VIITE LVM:n lausuntopyyntö 6.6.2012 (LVM/1380/03/2012)

Liikennevakuutuskeskus (LVK) on tutustunut edellä mainittuun lausuntopyyntöön ja toteaa asian johdosta seuraavaa:

Esitys on asiasisällöltään päivitettyinä lähes samanlainen kuin hallituksen esitys vuodelta 2010 (HE 314/2010 vp). LVK:N lausunto on vastaavasti lähes samanlainen kuin edelliseen esitykseen annettu lausunto.

Ajoneuvon katsastuksen toisena päätavoitteena on edistää liikenneturvallisuutta. Tällä hetkellä katsastuksen tasoa voidaan pitää korkeana, kun mittarina pidetään kuolemaan johtaneita liikenneonnettomuuksia, joissa selkeästi teknisesti viasta johtuneet onnettomuudet ovat rajoittuneet vain yhteen tai kahteen vuodessa (Liikenneonnettomuuksien tutkijalautakunta-aineisto). Ajoneuvojen määräaikaikatsastukset ovat kuitenkin selkeästi tarpeen, mitä osoittaa se, että määräaikaikatsastuksessa hylättyjen ajoneuvojen osuus vuonna 2011 oli 26,7 %.

Katsastusasemat ovat kehittäneet asiakaspalveluaan ja alkuun katsastusten hintataso on kohonnut, joskin viime vuosina kohoaminen on pysähtynyt. Liikennevakuutuskeskus (LVK) on antanut katsastushintojen nousun hillintään liittyvän pyydetyn lausunnon 31.3.2008. Lisäksi LVK on kommentoinut katsastustoimen kehittämistä 19.2.2010 ja 11.6.2010 annetuilla lausunnoilla. LVK toteaa aikaisempien kannanottojen mukaisesti seuraavaa.

LVK pitää oikean suuntaisena sitä, että katsastushintojen hillitsemiseksi on ryhdytty toimenpiteisiin edellyttäen, että uudistuksissa otetaan huomioon nykyisen katsastuksen laatu, liikenneturvallisuus ja palvelujen saatavuus. Katsastustoimilupien myöntäminen autokorjaamoille voisi joissakin tapauksissa parantaa katsastuspalvelujen saatavuutta ja lisätä kilpailua. Toisaalta esim. Tanskassa katsastusalan vapauttaminen vaikutti hintoihin vain osittain. Lisäksi saatetaan joutua pohtimaan riippumattomuus- ja jääviyskysymyksiä, koska havaittujen vikojen korjauspaikkana olisi käytännössä katsastajan oma tai kilpailijan korjaamo. Myös raja korjauksen ja katsastuksen hinnoittelun välillä voisi helposti hämärtyä ja nykyisen katsastuksen laatu heikentyä. Riittävä katsastuksen laadun varmistaminen vaatisi myös todennäköisesti nykyistä enemmän tarkastus- ja valvontatoimenpiteitä. Tämän johdosta LVK pitää tar-

peellisenä selvittää hyvin tarkasti mahdollisen muutoksen kaikki haittavaikutukset.

Luvanvaraisen liikenteen harjoittajan osalta riippumattomuusvaatimusten poistaminen voi aiheuttaa ongelmia. Vaikka ehdotuksessa todetaan, että katsastusluvan haltijalla ei hallintolain mukaan olisi oikeutta katsastaa ajoneuvoja, jotka hän omistaa tai joiden haltija hän on, voidaan asia kiertää erilaisilla ajoneuvojen omistus- ja hallintasuhteilla.

LVK kannattaa ehdotettua katsastajien peruskoulutusvaatimusten muutosta varsinkin, jos katsastuksen toimilupia myönnetään korjaamoille. Tätä kautta katsastuslalle pystytään turvaamaan riittävä työvoiman saatavuus, jota mm. teknikkokoulutuksen loppuminen on alalle aiheuttanut. Asentajan ammattikoulutukseen perustuva ammattitutkinto antanee valmiudet yksittäisten vikojen tunnistamiseen. LVK:n mielestä katsastajalla tulee kuitenkin olla myös laajempi näkemys eri tekijöiden taustoista ja vaikutuksista liikenneturvallisuuteen. Raskaiden ajoneuvojen katsastuspalvelujen riittävä tarjonta erityisesti harvaan asutuilla alueilla edellyttää omia ratkaisujaan. On huomattava, että mm. liikenneonnettomuuksien tutkimuksessa on todettu ajoneuvon rakenteesta ja teknisestä kunnosta johtuvien riskitekijöiden merkityksen olevan suurin juuri raskaiden ajoneuvojen kohdalla (Liikenneonnettomuuksien tutkijalautakunta-aineisto). Tämän johdosta on tärkeää, että asiantuntemus raskaiden ajoneuvojen katsastuksessa voidaan säilyttää vähintäänkin nykyisellä tasolla.

LVK kannattaa ehdotettua katsastuspalvelurekisteriä. Tällä toiminnolla kuluttajat saisivat tietoa katsastustoimipaikkojen sijainnista, toimipaikkojen tarjoamista katsastuspalveluista ja palvelujen hinnoista. Katsastuspalvelurekisteri toimisi katsastusluvan haltijoille myös välineenä, jolla katsastustoimipaikat saisivat tarjoamansa katsastuspalvelut vaivattomasti asiakkaiden tietoon. Nämä toiminnot edistäisivät katsastusalan kilpailua, ja rekisteri voisi näin osaltaan vaikuttaa katsastushintoja alentavasti.

Yhteenvedona lausunnosta LVK toteaa, että se pitää ajoneuvojen katsastuksen kehittämistä ja hintatason hillitsemistä perusteltuna. LVK toteaa kuitenkin, että ehdotetut toimenpiteet, joilla haetaan alhaisempia kustannuksia, saattavat heikentää tällä hetkellä korkeatasoisen katsastuksen laatua ja vaikuttaa siten heikentävästi liikenneturvallisuuteen.

Ystävällisin terveisin

LIIKENNEVAKUUTUSKESKUS

Ulla Niku-Koskinen